

ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY DOBRZYNIEWO DUŻE ZA 2023 ROK

Dobrzyniewo Duże, kwiecień 2024 r.

1. Wprowadzenie

1.1. Cel przygotowania analizy

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Dobrzyniewo Duże za 2023 rok. Analiza została sporządzona w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analiza swoim zakresem obejmuje:

- 1) możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- 4) liczbę mieszkańców;
- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6–12;
- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- 7) ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- 8) uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych;
- 9) masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy. Głównym celem przygotowania niniejszej analizy jest dostarczenie niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

1.2. Podstawa prawna sporządzenia analizy

Analizę sporządzono na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 10, w związku z art. 9tb. ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2024 r., poz. 399).

2. Zagadnienia ogólne

Od 1 lipca 2013 roku na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże obowiązuje *nowy system* gospodarki odpadami komunalnymi, który nałożył obowiązek na Gminę odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę. Głównym celem znowelizowanej ustawy jest ograniczenie składowania zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów ulegających biodegradacji na składowiskach, zwiększenie udziału odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych (papieru, szkła, tworzyw sztucznych, metali), zmniejszenie ilości dzikich wysypisk oraz palenia śmieci w domowych kotłowniach.

Gmina Dobrzyniewo Duże w dniu 30.12.2022 r. zawarła umowę z Przedsiębiorstwem Komunalnym Gospodarki Odpadami „Czyste Środowisko” sp. z o.o. Studzianki, ul. Spółdzielcza 11, 16-010 Wasilków wyłonioną w drodze przetargu nieograniczonego na świadczenie usługi w zakresie odbioru i transportu odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Dobrzyniewo Duże na okres od dnia zawarcia umowy do dnia 31.12.2023 r.

Gmina Dobrzyniewo Duże w dniu 2 listopada 2010 r. zawarła porozumienie międzygminne pomiędzy Gminą Dobrzyniewo Duże a Miastem Białystok w sprawie powierzenia Miastu zadania w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych w związku z realizacją przez Miasto projektu pn.: „Zintegrowany system gospodarki odpadami dla aglomeracji białostockiej”. Porozumienie to zostało aneksowane w dniu 04.02.2019r. Od 04.02.2019 roku odpady komunalne odebrane z nieruchomości zamieszkałych transportowane były do Instalacji zgodnie z zawartym w/w Porozumieniem.

Zgodnie z podjętymi uchwałami Rady Gminy Dobrzyniewo Duże systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zostały objęte nieruchomości zamieszkałe. Systemem nie zostały objęte nieruchomości niezamieszkałe m.in.: szkoły, urzędy, placówki usługowe i handlowe oraz nieruchomości na których prowadzona jest działalność gospodarcza. Właściciele tych nieruchomości mają nadal obowiązek zawarcia umów indywidualnych.

Główny dochód stanowią wpłaty mieszkańców z tytułu odbioru odpadów komunalnych w wysokości 2.784.739,41 zł. Gmina otrzymała też dochód z tytułu kosztów upomnień 15.022,29 zł oraz odsetek za nieterminowe wpłaty 3.357,78 zł.

W 2023 roku wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowiła iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość i stawki opłaty od jednego mieszkańca. Dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, którzy zagospodarowują bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostownikach przydomowych przysługuje zwolnienie z części opłaty (uchwała NR XXXIX/336/21 Rady Gminy Dobrzyniewo Duże z dnia 10 grudnia 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty). Jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, ustala się podwyższoną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w trzykrotnej wysokości, za każdy miesiąc nie wypełniania obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny.

Tabela 1. Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych z terenu gminy w 2022 r. wg harmonogramu sporządzonego przez firmę wywozową:

Rodzaj odpadów komunalnych	Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych
Odpady zebrane selektywnie: metale i tworzywa sztuczne (w tym opakowania wielomateriałowe)	jeden raz w miesiącu
Odpady zebrane selektywnie: papier i szkło	jeden raz na kwartał
Odpady zmieszane i ulegające biodegradacji	w miesiącu: styczeń - dwa razy w miesiącu
	w miesiącach: luty, marzec, listopad, grudzień - jeden raz w miesiącu
	w wrześniu, październiku miesiącach: kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień – jeden raz na dwa tygodnie
meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (w ramach prowadzonych zbiórek)	dwa razy w roku

Od stycznia 2022 roku obowiązuje następująca miesięczna stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- 27,00 zł od jednego mieszkańca za odpady zbierane w sposób selektywny,
- 3,00 zł zwolnienia od jednego mieszkańca z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, którzy zagospodarowują bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostownikach przydomowych,
- 81 zł od jednego mieszkańca za każdy miesiąc niewypełniania obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny.

2.1. Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

Zgodnie z art. 3 ust 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże w miejscowości Pogorzałka został utworzony Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, do którego mieszkańcy mogli dostarczać odpady tj.: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, bioodpady, odpady niebezpieczne, przeterminowane leki i chemikalia, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych, które powstały w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł

i strzykawek, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony oraz odpady tekstyliów i odzieży, a także odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych.

W 2023 roku Punkt czynny był przez 4 soboty w miesiącu od godz. 08:00 do godz. 14:00. Przeterminowane leki można było wrzucać do pojemników ustawionych w aptekach natomiast zużyte baterie do pojemników znajdujących się w obiektach użyteczności publicznej tj.: w Urzędzie Gminy, w placówkach oświatowych i kulturalnych na terenie gminy.

3. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

W dniu 6 września 2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1579), która zniósła zapisy dotyczące instalacji regionalnych zastępując je pojęciem instalacji komunalnych. W praktyce oznacza to, że odpady z terenu gminy mogą trafiać do każdej instalacji w Polsce, która posiada miano instalacji komunalnej.

Gmina Dobrzyniewo Duże w dniu 2 listopada 2010 r. zawarła porozumienie międzygminne pomiędzy Gminą Dobrzyniewo Duże a Miastem Białystok w sprawie powierzenia Miastu zadania w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych w związku z realizacją przez Miasto projektu pn.: „Zintegrowany system gospodarki odpadami dla aglomeracji białostockiej”, które aneksowano w dniu 04.02.2019r. Od 04.02.2019 roku odpady komunalne odebrane z nieruchomości zamieszkałych kierowane były wyłącznie do instalacji ZUOK Białystok i ZUOK Hryniewiczze.

W ramach Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Hryniewiczach funkcjonują następujące instalacje:

- do składowania odpadów o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę i całkowitej pojemności ponad 25 000 ton,
 - do mechanicznego przetwarzania odpadów innych niż zmieszane odpady komunalne o zdolności przetwarzania do 36 000 Mg/rok przy pracy jednozmianowej, z możliwością pracy na dwie lub trzy zmiany – „stara sortownia”,
 - do mechanicznego przetwarzania odpadów o zdolności przetwarzania do 40 000 Mg/rok dla odpadów komunalnych zbieranych selektywnie lub do 120 000 Mg/rok dla niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych przy pracy na dwie zmiany – „nowa sortownia”,
 - do biologicznego przetwarzania odpadów (biostabilizacja odpadów) o zdolności przetwarzania do 20 000 Mg/rok,
 - do biologicznego przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostownia odpadów) o zdolności przetwarzania (łącznie dla procesów odzysku i unieszkodliwiania) do 13 000 Mg/rok,
 - do przetwarzania odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego o zdolności przetwarzania do 2 500 Mg/rok,
 - do mechanicznego przetwarzania odpadów (rozdrabniacz Doppstadt) o zdolności przetwarzania do 60 Mg/h.
- Natomiast na terenie Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Białymstoku eksploatowane są:
- instalacja I1 – instalacja do termicznego przekształcania stałych odpadów komunalnych (spalarnia odpadów) o wydajności 15,5 Mg/h, tj. 120 000 Mg/rok (przy wartości opałowej odpadów równej 7,5 MJ/kg) zlokalizowana w budynku procesowym,
 - instalacja I2 – instalacja do stabilizacji i zestalania popiołów oraz stałych pozostałości z procesu oczyszczania spalin o wydajności 23 Mg/dobę, tj. 8 600 Mg/rok zlokalizowana w budynku procesowym,
 - instalacja I3 – instalacja waloryzacji i dojrzewania żużli o wydajności 11,7 Mg/h, tj. 36 500 Mg/rok, zlokalizowana w budynku hali przyjęcia i waloryzacji żużla z wiatą dojrzewania żużla.

4. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

W ramach wywiązania się z ustawowego obowiązku zapewnienia porządku i czystości na terenie gminy został utworzony punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych. PSZOK został utworzony przez Gminę Dobrzyniewo Duże. W PSZOK-u przyjmowane są odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy nieodpłatnie. Mieszkańcy samodzielnie dostarczają odpady do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Nakładów inwestycyjnych wymaga remont pomieszczenia socjalnego. Brak jest konkretnych szacunków na temat nakładów finansowych do poniesienia w celu jego rozwoju.

5. Liczba mieszkańców (stan na 31 grudzień 2023 r.)

- a) liczba mieszkańców zgodnie z danymi pochodzącymi z rejestru mieszkańców gminy – 9939 osób,
- b) liczba mieszkańców na podstawie złożonych przez właścicieli deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi - 9180 osób.

6. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ww. ustawy

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Gmina jest zobowiązana zorganizować odbieranie odpadów komunalnych w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów na odbiór odpadów komunalnych. Gmina Dobrzyniewo Duże w 2023 roku nie podejmowała działań, o których mowa w art. 6, ust. 6 – 12 ww. ustawy.

7. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy w 2023 roku

W roku 2023 na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże odebrano oraz zebrano następujące ilości odpadów komunalnych [Mg]:

Informacja o odebranych odpadach komunalnych		
L.p.	Kod i rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
1	15 01 01 Opakowania z papieru i tektury	214,4800
2	15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe	270,2600
3	20 01 01 Papier i tektura	89,5800
4	20 01 02 Szkło	162,4200
5	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	178,1400
6	20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2095,2000
7	20 03 07 Odpady wielkogabarytowe	48,1600
8	20 03 99 Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	5,09000

[sprawozdania Wójta z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za 2023 rok]

Informacja o zebranych odpadach komunalnych w PSZOK - Pogorzalki 129A, 16-002 Dobrzyniewo Duże		
L.p.	Kod i rodzaj odpadów	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg]
1	15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych	0,5800
2	16 01 03 Zużyte opony	13,3200
3	20 01 01 Papier i tektura	17,3200
4	20 01 02 Szkło	12,8400
5	20 01 10 Odzież	10,1000
6	20 01 39 Tworzywa sztuczne	16,6000
7	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	61,0600
8	20 03 07 Odpady wielkogabarytowe	124,8600

[opracowano na podstawie sprawozdania Wójta z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za 2023 rok]

Informacja o zebranych odpadach budowlanych i rozbiórkowych w PSZOK - Pogorzalki 129A, 16-002 Dobrzyniewo Duże		
Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg]		
1	17 09 04 Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	30,7400

[opracowano na podstawie sprawozdania Wójta z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za 2023 rok]

Łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w 2023 r. z terenu Gminy Dobrzyniewo Duże wynosi 3320,0100 Mg. Ponadto w PSZOK-u zebrano odpady budowlane i rozbiórkowe o masie 30,7400 Mg.

W 2023 roku do ponownego użycia i poddanych recyklingowi zostało 826,5689 Mg odebranych i zebranych z terenu gminy. Do składowania przeznaczono pozostałości z sortowania o kodzie 19 05 99 w ilości 64,6200 Mg.

8. Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych obliczony został zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Osiągnięty przez Gminę poziom w 2023 roku wyniósł 25,00 %. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w 2022 roku został przez Gminę Dobrzyniewo Duże nie osiągnięty.

9. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcenia oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcenia do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy

Na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże w 2023 roku wytworzono 3320,0100 Mg odpadów komunalnych, z czego do termicznego przekształcenia przekazano 1889,3552 Mg przekazano do termicznego przekształcenia. Stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcenia do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy wynosi 0,5691.

10. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Gmina Dobrzyniewo Duże w 2023 roku poniosła łączny wydatek w wysokości 2.342.505,95 zł. Szczegółowe wydatki przedstawiają się następująco:

- a) wynagrodzenia osobowe pracowników w kwocie 90.209,00 zł;
- b) dodatkowe wynagrodzenie roczne w kwocie 3.669,50 zł;
- c) składki na ubezpieczenia społeczne w kwocie 16.053,22 zł;
- d) składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy w kwocie 2.218,18 zł;
- e) zakup energii w kwocie 1.710,60 zł;
- f) zakup materiałów i wyposażenia w kwocie 1.607,07 zł;
- g) zakup usług pozostałych w kwocie 2.220.402,53 zł:
 - odzysk i unieszkodliwianie odpadów (w tym na odzysk i unieszkodliwienie odpadów z Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych) – 929.866,37 zł,
 - transport i odbiór odpadów z terenu gminy, w tym odbiór oraz transport odpadów z Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych – 1.277.914,50 zł;
 - usługi pocztowe – 8.682,80 zł,
 - aktualizacja oprogramowania, wsparcie informatyczne – 3.938,86 zł;
- h) opłaty i składki w kwocie 1.696,53 zł;
- i) odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w kwocie 1.252,05 zł;
- j) koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego w kwocie 3.687,27 zł.

Łączne wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2023 roku wyniosły 2.803.119,48 zł, w tym wpłaty mieszkańców z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi: 2.784.739,41 zł, wpłaty z tytułu kosztów upomnień: 15.022,29 zł oraz odsetki za nieterminowe wpłaty 3.357,78 zł.

W 2023 roku pobrane dochody tytułu opłat za gospodarowanie odpadami pokryły wydatki z tego tytułu. Nadwyżka z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosła 825.525,00 zł.

11. Wnioski z przeprowadzonej analizy wraz z rekomendacjami, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

1. Należy zwiększyć kontrolę segregacji „u źródła”, jak również zwiększyć kontrolę firm odbierających odpady w zakresie ich odbioru. Połączenie tych działań z odzyskiem w instalacjach pozwoli na osiągnięcie wymaganych poziomów.
2. Należy położyć większy nacisk na edukację mieszkańców w zakresie prawidłowej segregacji odpadów.